

Gijsbrecht kan nog eeuwen mee, voor Vondel geldt dat niet

Van onze medewerker
Repke Hollema

Uithuizen is een plaats met ongeveer 5000 inwoners en behoorlijk wat voorzieningen, zo verze-kerden enkele inwonsters mij. Ook op cultureel gebied doet men zeker niet onder voor vergelijkbare plaatsen in de regio. Uithuizen heeft echt wel wat. Vrijdag- en zaterdagavond kreeg het dorp in Gasthof de Unie een bijzonder geschenk aangeboden door de 75-jarige Rederijderskamer Vondel. Toneel gebracht door een zeer enthousiaste ploeg van vijftien mensen onder leiding van regisseur, tekschrijver en wat al niet meer Huub van 't Hek. Volgens voorzitter E. Beereboom was er een half jaar keihard aan gewerkt.

De spelers en hun regisseur blijken het aangedurfd te hebben om met iets heel anders te komen. Geen simpele boereklucht, maar zware stukken van Vondel en Shakespeare. Er is durf voor nodig om je nek zo ver uit te steken en daarvoor verdient Rederijderskamer Vondel alle lof. Er werd met tomeloze inzet gespeeld, zo bleek uit een momentje in een van de stukken. Een speelster sprak haar tekst dermate overtuigend uit dat zelfs haar brandende kaarsje er van uitwoei.

Rederijderskamer Vondel serveerde het gerecht onder de naam *Een Rede Rijker*, een diner dat bestond uit vier gangen. De eerste gang, zeker geen licht voorafje, bleek een flard Shakespeare te zijn. Daarna volgde een zesde deel van Vondels *Gijsbrecht van Amstel* en wat Grunnings lachen. Als nage-recht had men nog enkele liedjes in petto. Een aantrekkelijk programma, maar toch heeft de ploeg zijn hand overspeeld, zo bleek zaterdagavond.

Dat er keihard is gewerkt, is goed te horen. Vrijwel zonder hapering komen de meest moeilijke teksten er uit. Helaas wordt je daar tegelijkertijd ontzettend moe van. De teksten zijn dusdanig problematisch dat er niet mee gejongleerd kan worden en dan blijft er wel erg weinig ruimte over om toneel te spelen. De spelers blijven dan hopeloos steken in het keurig oplepelen van hun tekst.

In het prachtig uitgevoerd programmaboekje van *Een Rede Rijker* stelt men

zonder aarzeling dat *Hamlet* wordt gespeeld om te bewijzen dat men dit ook wel kan. Zo zo. Maar als je perse wat van Shakespeare wilt brengen, dan kan je toch beter een van zijn toegankelijker stukken pakken.

Eenzelfde verhaal is de *Gijsbrecht van Amstel*. De taal zelf heeft nog niets aan kracht en intensiteit verloren. Die kan nog eeuwen mee. De spelers echter niet. Ze brachten 320 van 1900 regels. Allemaal mooi, maar volgens mijn buurvrouw leverde het wel 'een hele zit' op. Gelijk heeft ze. Er wordt zoveel moeite gedaan om die tekst in een goed metrum op te zeggen dat het als toeschouwer wel erg vermoeiend wordt om het te volgen.

Het was trouwens veelbetekend dat op het moment dat *Gijsbrecht*, met inzet gespeeld door Ep Krijgsheld, even uit zijn rol viel door in gewoon plat Nederlands 'move' te zeggen, er direct opluchting door de zaal klatte. Een zucht van verlichting! Je hoorde het publiek bij wijze van spreken denken: 'we leven gelukkig nog met z'n allen!'

Het lichtvoetige Groningse stuk *Grunnen leeft aaltied*, dat daarna opgevoerd werd, begon prachtig. Het plezier van het spelen spatte er van af. Plezier dat ik miste bij Vondel en Shakespeare. Toch moet dat de drijfveer van amateurtoneel zijn: mensen die met veel plezier bezig zijn een creatie op het toneel te zetten.

Schrijver annex regisseur Huub van 't Hek zou kritischer moeten kijken naar wat hij op papier zet en wat hij de spelers laat doen. Een kwart minder tekst, meer actie op het toneel en *Grunnen leeft aaltied* zou de perfectie naderen. Nu verzandde het halfweg in vergezochte spitsvondigheden. Het heeft alles van een goede klucht in zich, laat het er dan alstublieft ook uit komen!

De avond werd besloten met het *café chantant*. Bij voorbaat hielden we ons hart vast. Ten onrechte! De simpele liedjes deden na de eerdere te zware kost weldadig aan. Een lichtvoetigheid die eerder node werd gemist.

Hopelijk is de ploeg inderdaad *Een Rede Rijker* geworden en zet het volgend jaar iets op het programma dat men aankan.

■ Ep Krijgsveld en Alie Bergsma van Rederijderskamer Vondel tijdens de opvoering van het lichtvoetige Groningse stuk 'Grunnen leeft aaltied'.

© Jelte Oosterhuis